

være fremkommen med. Videre skal jeg ikke følge det ærede Medlem.

Jeg heber derimod om Tillæbelse til i al Rørthed at komme tilbage til et Punkt, som var Gjenstand for nogen Omtale i Torsdags. Det er nemlig den Maade, hvorpaa den ærede Finantsminister omtalte Flertallets Udtalelser i den Udvalgsbetænkning, som blev afgiven over det af mig i Samlingen 1873—74 forelagte Forslag til en Toldlov. Jeg blev, da jeg hørte den ærede Ministers Udtalelser, overrasket, idet jeg vidste med mig selv, at jeg ikke dengang havde været i nogen principiel Uoverensstemmelse med Flertallet i Udvalget; men saaledes som jeg maatte opfatte Ordene, forekom det mig, at det nærmeste Indtryk, der fremgik af den høitærede Ministers Ord, var, at der dengang eksisterede en saadan principiel Uoverensstemmelse. Ja, man maa kunne, mener jeg, naar man ikke havde en modsat Grundring, let endog faae det Indtryk, at den Formel, den ærede Minister nu i 1882 opstillede, nemlig „ingen væsentlig Afgang i Toldindtægterne“, egentlig var en Formel, som var bleven opstillet af det daværende Flertal i Udvalget, og som Ministeren nu tilegnede sig og anvendte. Denne Sag har jo en personlig, subjektiv Side og en objektiv Side. Hvad den rent personlige Side af Sagen angaar, som vedkommer mig som daværende Finantsminister, skulde jeg saamaend overmaade gjerne lade den ligge, den interesserer mig ikke meget, denne rent personlige Side af Sagen, og efter den glimrende Opreisning, Finantsministeren i Fredags gav min Forgænger i Finantsministeriet med Hensyn til Brandevinsbeskatningsagen, saa vilde jeg endnu nødigere regne det nyt med ham, selv om han maatte have gjort mig personlig nogen Uret. Men Sagen har ogsaa en saglig Side, der har en virkelig Betydning; det daværende Udvalgs-Flertals Stilling til det da forelagte Udkast er ikke et ligegyldigt Moment i Toldagens Historie. Jeg kan nu ikke se rettere, end at der har fundet en ufrivillig Forvevling Sted fra Ministerens Side af Mindretal og Flertal, idet nemlig Finantsministeren ikke har villet holde sig til Ordene, saaledes som de i deres naturlige Sammenhæng forekomme i Betænkningen, men derimod har opfattet dem paa sin egen Maade, som efter min Mening ikke har Hjemmel i Udvalgsflertallets Udtalelse. Den Maade, hvorpaa den ærede Finantsminister nemlig udtalte sig i det Møde, hvortil jeg sigter, gik ud paa, at han vilde minde om, hvorledes det i den Betænkning, som blev afgiven af det daværende Udvalgs Flertal, blev udtalt, at Flertallet mente, at det vilde være urigtigt at lade de indirekte Afgifter paa Forbrug og Produktion undergaa en Forandring af nogen alvorlig finansiell Betydning. Han tilføiede: „Det ærede Medlems — det er min — Betragtning, at man kunde og burde foreslaa eller gaa ind paa et væsentligt Afdrag i

Statsindtægterne, maatte altsaa paa den Tid det Svar fra Flertallet i Udvalget, at det ikke fandt det forsvaerligt at gjøre nogen væsentlig Reduktion i Indtægten af de indirekte Skatter. Den Formulering, at det ikke vilde være rigtigt at foretage nogen „væsentlig“ Reduktion i Udbyttet af de indirekte Skatter, den findes i Mindretallets Udtalelse. Det bestod af et Medlem, som vistnok i denne Sag stod og staaar Finantsministeren meget nær, de andre Medlemmer af Udvalget sluttede sig ikke til dette af et Medlem bestaaende Mindretal, det var delt i to Grupper, men Flertallet bestod af 6 Medlemmer. Nu vil det jo erindres, hvad der gik forud for Sagens Indbringelse her i Landstinget. Sagen havde været forelagt i Folkethinget, og den var i det foregaaende Aar kommen saavidt, at der havde fundet en Afstemning Sted over Enkelthederne. Ved disse Afstemninger gik Folkethinget meget vidt i Nedsættelser, ganske vist ikke paa et Punkt, hvor man til min Overraskelse ogsaa her i Thinget har villet forlange usforholdsmæssige Nedsættelser, men iøvrigt gik det videre, langt videre, end jeg paa Regjeringens Vegne paa nogen Maade kunde slutte mig til. Derfor blev Sagen paany optagen ved Forelæggelse heri Landstinget, idet Regjeringen søgte at indtage en Stilling, der efter dens bedste Overbevisning maatte siges at være central, som altsaa gjorde Front til to forskjellige Sider, baade mod dem, der forlangte for megen Nedsættelse, og mod dem, som ikke vilde gjøre nogen Nedsættelse af nogen Betydning, som kunde kaldes i mindste Maade væsentlig. Jeg studerede allerede sidste Gang, da jeg hørte den Maade, hvorpaa den ærede Minister karakteriserede Udvalgsflertallets Stilling, men da jeg ikke kunde udtale mig med Visshed, med fuld Paalidelighed, fuld Nøiagtighed, idet jeg ei rigtigt stode paa min hurtige Gjennemlæsning af Betænkningen dengang, indskrænkede jeg mig til at fremhæve de Tal — thi dem fandt jeg ved nogle ærede Medlemmers Bistand —, hvorom det dengang dreiede sig. Det viste sig nemlig, som jeg strøg i Fredags fremhævede, at den Different, der var mellem Udkastet og Flertallets Forslag, dreiede sig om 342,000 Rigsdaler. Derved fik man allerede dengang en bestemt, faktisk formuleret, Forklaring af, hvori Forskjellen bestod, og jeg fremhævede, hvad der laa overmaade nær, nemlig at Sagens senere Gang jo væsentlig paa forskjellig Maade kunde have udjævnet denne i mine Dine ikke væsentlige Different, dersom der ikke i Folkethingets Stilling havde været andre og mere indgribende, som gjorde Sagens Forhandling til den Tid ufrugtbar, hvorfor den heller ikke blev videre fremmet. Naar jeg nu derimod skal angive, hvorledes Flertallet i Virkeligheden udtalte sig, saa vil det findes i Betænkningens 2den Spalte, og der hedder det: „Flertallet tiltræder aldeles den Opfattelse af Re-